

Delavnica o gozdnem semenarstvu

Domačija Debelak, Lovnik 11, 2319 Poljčane, 08. 11. 2018

08:00 – 09:00	Prihod in registracija
09:00 – 09:20	Pozdrav in predstavitev vsebin in poteka delavnice (A. Korenjak, H. Kraigher, A. Breznikar)
09:20 – 09:30	Sistem načrtovanja v gozdnem semenarstvu in drevesničarstvu, provenienčna območja in financiranje gozdne semenarske in drevesničarske dejavnosti (Z. Grecs, M. Minić)
09:30 – 09:45	Sosledje procesov od odobritve semenskega objekta do glavnega spričevala, vključno z evidencami v okviru ZGS (H. Kraigher)
09:45 – 10:00	Genetska pestrost in semenarstvo (M. Westergren)
10:00 – 10:10	Laboratorijske metode pri identifikaciji izvora in pestrosti gozdnega reprodukcijskega materiala (M. Bajc)
10:10 – 10:20	Postopki v semenskih plantažah, registracije plus dreves in certificiranja klonskega materiala (G. Božič)
10:20 – 10:30	Diskusija (moderatorja A. Breznikar in H. Kraigher)
10:30 – 11:00	Odmor s kavo in sadjem
11:00 – 13:00	Odobritev semenskega objekta in postopki v okviru strokovnega nadzora na primeru OE Maribor (N. Zagorac et al., terenski ogled objekta na Boču, prevoz z avtomobili)
13:00 – 13:30	Odmor s kavo in sadjem
13:30 – 14:30	Delavnica v skupinah: Sistem obveščanja o obrodu (M. Minić, Ž. Lipar), So-financiranje gozdne semenarske in drevesničarske dejavnosti (Z. Grecs, A. Korenjak) Organizacija komuniciranja med lastniki, dobavitelji in izvajalci strokovnega nadzora (B. Rantaša) Motiviranje deležnikov v procesu evidentiranja in poročanja (T. Baloh, N. Zagorac) Vloga strokovnega nadzora in inšpekcije ob certifikaciji GRM (M. Westergren, G. Božič)
14:30 – 15:00	Pregled priporočil skupin in skupni zaključki delavnice (moderatorja A. Breznikar in H. Kraigher)
15:00 – 16:00	Kosilo

Zoran Grecs, spec.
Zavod za gozdove Slovenije

Sistem načrtovanja v gozdnem semenarstvu in drevesničarstvu

Srednjeročno načrtovanje potreb po GRM:

- petletna razdobja od 1995 do 2014,
- od 2014 dalje srednjeročne potrebe za petletno razdobje po vsaki ujmi:
leta 2017 po gradaciji podlubnikov, leta 2018 po vetrolomu

Strokovne podlage:

- gozdnogospodarski načrti GGE,
- gozdnogojitveni načrti,
- od leta 2009 načrti sanacije v ujmah poškodovanih gozdov,
- Strategija obnavljanja gozdov v Sloveniji, Intranet ZGS 2015
- konkretne potrebe v gozdu;

Letno načrtovanje potreb po GRM:

- konkretne potrebe na terenu,
- razpoložljiva sredstva za vlaganja v gozdove,
- semenski obrod;

Načrtovanje zalog semena v semenski hranilnici

**Semenska hranilnica – hranjenje obveznih rezerv
semenskega materiala za preprečitev pomanjkanja GRM**

**Program oblikovanja rezerv semenskega materiala letno pripravi ZGS,
potrdi ga minister.**

Drevesnice so vse bolj samooskrbne na področju semenarstva

- **Opustitev hranjenja vrst kratkotrajnega semena (večina listavcev in jelke)**

Usmerjenje rezerv semenskega materiala v:

- **širši izbor semena smreke – višinska raznolikost, morfološka raznolikost,**
- **stalne in zadostne zaloge semena macesna, rdečega bora, duglazije in predvidoma tudi cemprina,**
- **stalne in zadostne količine semena bukve.**

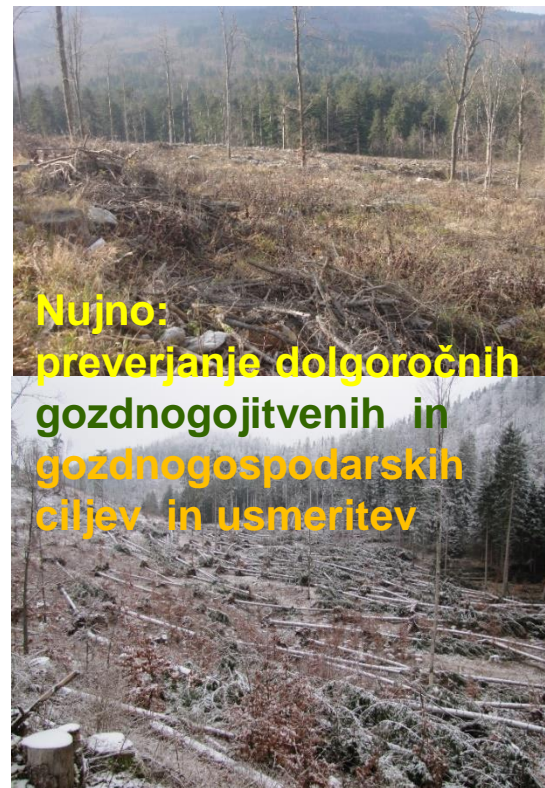
Novi izzivi v usmerjanju razvoja gozdov

Podnebne spremembe vzrok za:

- ujme največjih razsežnosti doslej,
- poškodovanost gozdov velikih razsežnosti.

Posledice:

- spreminjajoče rastiščne razmere,
- spreminjajoča zgradba in delovanje gozdov,
- na široko se odpirajo vrata ITV in drugim škodljivim organizmom.

Nujno:
preverjanje dolgoročnih
gozdnogojitvenih in
gozdnogospodarskih
ciljev in usmeritev

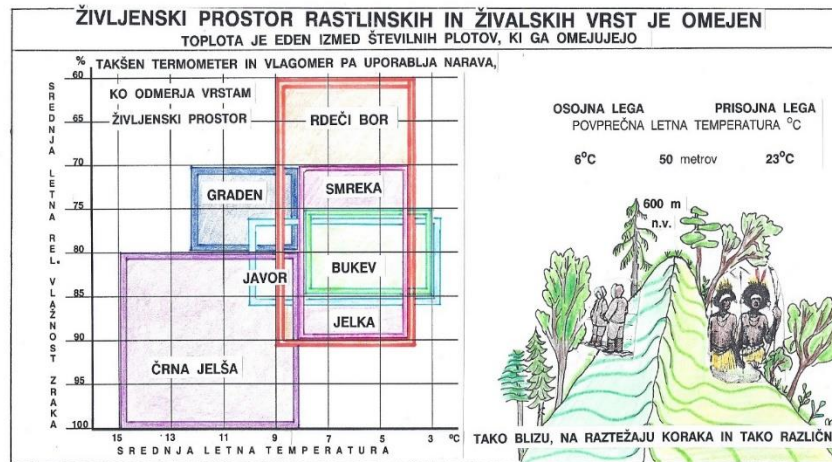
Strokovni izziv - obnova poškodovanih gozdov

Obnova gozda s sadnjo sadik in setvijo semena tudi v spreminjajočih razmerah izpolnjuje dopolnilno vlogo naravni obnovi, bo pa njen delež v poškodovanih gozdovih večjih razsežnosti povečan.

Provenienčna območja

Znotraj provenienčnega območja so za isto drevesno vrsto rastiščne razlike lahko znatno večje kot med različnimi provenienčnimi območji.

Drevesne vrste imajo ob istem genetskem zapisu zelo širok rastiščni manevrski prostor

Provenienčna območja

Znotraj provenienčnega območja so za isto drevesno vrsto rastiščne razlike lahko znatno večje kot med različnimi provenienčnimi območji.

Za izbor ustreznega GRM za obnovo gozda je treba kriterije razširiti zlasti:

- na višinske pasove,**
- v primeru večjih razsežnosti obnove na konkretna rastišča, npr. Acidofilni bukov gozd za pas do 500 m n.v. in nad 500 m,**
- kriterije za izbor semenskih objektov z velikim poudarkom na prilagojenost rastiščem in večji odpornosti na naravne ujme.**

Financiranje gozdne semenarske in drevesničarske dejavnosti

Ukrep obnove gozda s sadnjo ali setvijo brez participacije države pri sofinanciranju obnove je za lastnika realno neizvedljiv.

Finančni vložek za obnovo površine enega hektarja s sadnjo sadik je 3 do 5 tisoč evrov, z zanesljivo zaščito še kakšen tisočak več.

Pomanjkanje sredstev za obnovo gozdov

Iz proračuna RS država namenja obnovi gozdov zadnja leta okvirno 400.000 evrov, vključno s sofinanciranjem izvedbe ukrepov obnove (priprava površin za obnovo, tudi naravno, sadnja, setev in sadike ter seme). Leta 2010 je bilo teh sredstev 884 tisoč evrov. Za vlaganja v gozdove je bilo iz proračuna RS leta 2010 zagotovljenih 2,7 mio evrov, zadnjih pet let pa le 1,3 mio evrov povprečno letno.

Za področje oblikovanja rezerv semenskega materiala v SH je bilo vsa leta dovolj sredstev, problem je bil v odsotnosti semenjenja.

Financiranje gozdne semenarske in drevesničarske dejavnosti

Sofinanciranje obnove v ujmah poškodovanih gozdov je od avgusta 2016 možno iz sredstev Programa razvoja podeželja 2014 – 2020. Teh sredstev je sicer dovolj so pa težko dostopna (zahtevni kriteriji in postopki za pridobitev sredstev). Z letom 2020 se ta program zaključi. Zaenkrat je možno sofinancirati le obnovo od žleda poškodovanih gozdov, od podlubnikov morda še v letošnjem letu, od vetra pa prihodnje leto.

Iz teh sredstev ni možno sofinanciranje dobave semena in izvedbe setve.

V prihodnjem letu bo predvidoma za dodatne ukrepe v območju NATURE 2000, v zasebnih gozdovih, iz sredstev Gozdnega sklada možno sofinancirati tudi specifično obnovo gozda z namenom ohranjanja manjšinskih rastišč in drevesne sestave.